

Pos
Nar
50
Cel
zarj
Inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Telefon interurban št. 113.

Dolžnostni izvod.

1 P. n. Licejska knjižnica.

Ljubljana.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprete reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

45. številka

Maribor, dne 23. aprila 1923.

Letnik XV.

Ponovni protest SLS proti nasilstvom Orjune.

Dne 13. februarja 1923 je SLS za Stajersko energično protestirala proti nečuvnemu nasilju, ki ga izvršuje v Mariboru in okolici Orjuna takorekoč pod vladno patronanco. Poleg drugih nasilstev so takrat člani Orjune ponoči s ponarejenim ključem odprli hišna vrata Tiskarne sv. Cirila, vlomili v strojnarno, demolirali štiri tiskarske stroje, in hišnika, ki je prihitel na pomoč, ogrozili z revolverji. Preteklo je že več kot dva meseca, a napadalce še danes ni zadela zaslužena kazen. Zdi se, kakor da bi se državna oblast bala nastopiti proti nasilnežem!

Komaj se je nekoliko pozabil slučaj Cirilove tiskarne v Mariboru, je Orjuna uprizorila 7. aprila nova nasilstva v Slov. Bistrici. Sklicala je za takrat ustanovni shod svoje podružnice za Slov. Bistrico. Ta shod je politična oblast prepovedal, a Orjuna se ni brigala za to prepoved. Zbrala je nad 200 svojih akcijskih članov, jih pripeljala v Slov. Bistrico, zasedlo mesto, proti izrecni prepovedi politične oblasti izsilila občni zbor, potem pa po mestu kričala, izzivala in pretepala ljudi, pobijala šipe, streljala z revolverji in vrgla celo ročno granato, ki je ranila 6 oseb. Lofalnemu prebivalstvu nikakor ne gre v glavo, kako je mogoče še do danes, da niti en nasilnež ni bil zaprt in da se sploh nobenemu razgrajacu ničesar ni zgodilo, zato ni čudno, da se govori celo javno, da so podrejeni varnostni organi dobili od zgoraj migljaj, da nikogar ne smejo preganjati, dasiravno so jim razgrajalci osebno znani.

Ker se Orjunašem nič ne zgodi, zato postajajo od dne drznejši. V petek dne 20. t. m. ob 17. uri je bila sklicana seja občinskega sveta mariborskega. Že pred 19. uro je do 20. Orjuncev zasedlo galerijo. Pripravljen je bil napad na občinskega svetnika in poslanca Franjo Žebota. Ko je ta okoli pol 20. ure vstopil v zborovalnico, ga je dejanski napadel duševni vodja mariborske Orjune dr. Avg. Reisman pod zaščito svojih orjunašev ter ga hotel preteptati. Vse politične stranke, zastopane v občinskem svetu, so enodušno obsodile ta napad, izvršen v mestni občinski zborovalnici.

Takoj drugi dan v soboto dne 21. t. m. ob pol. 13. pa so organizirani Orjunaši — bilo jih je do 30 — napadli na cesti urednika Januša Goleca, k je mirno šel od obeda na delo in ga težko poškodovali. Napad je izvršil uslužbenec Mariborske tiskarne Reja, udeležil se ga je glavni urednik Tabora Radivoj Rehar, ki je obenem tudi predsednik mariborske Orjune, sodelovala pa je tudi cela vrsta drugih orjunašev. Napadeni Jan. Golec je vojni invalid, ima popolnoma suho roko, tako, da se niti braniti ni mogel. Po mestu je javno znano, da so na orjunske proskribijski listi vsled sklepa odborovega tudi še razne druge znane osebe. Zgoraj navedena dejstva dokazujejo neizpodbitno:

1. Da Orjuna organizira in pripravlja ter izvršuje napade na naše pristaše in na njihovo imetje.

2. Da državna oblast ničesar ne stori proti tem nasilstvom, temveč se zadrži popolnoma pasivno in vse to mirno gleda in s tem napade še pospešuje in orjunašem daje potuho.

Vsled tega je naše ljudstvo, ki je, kakor so pokazale zadnje volitve, skoraj celotno v taboru SLS, do skrajnosti razburjeno in bati se je najhujšega. Ljudstvo dobro ve, da obstoji najprimitivnejša in najnujnejša naloga države v tem, da skrbi za javni red in mir in da ščiti osebno varnost in zasebno lastnino svojih državljanov proti napadom od katere koli strani. Ker pa vidi, da država ne drži te svoje naloge, potem ljudstvo izgublja zaupanje v državno oblast.

Ako državna oblast ne bo storila svoje najprimitivnejše dolžnosti, si bo ljudstvo samo pomagalo in samo obračunalo z Orjuno, kar bi seveda škodovalo ugledu države na zunaj in na znotraj.

Kot najmočnejša stranka v Sloveniji, oziroma kot edina zastopnica Slovencev še enkrat z vso odločnostjo zahtevamo:

1. Da se zgoraj navedeni slučaj tako natančno preiščejo in krivci v najkrajšem času kaznujejo z vso strogostjo zakona.

2. Da državna oblast stori vse, kar je v njeni moči, da se slični napadi ne bodo več pojavljali in da bode državljanom v resnici zajamčena popolna varnost osebe in imovine.

Ako državne oblasti v tem oziru ne bodo vršile svoje dolžnosti, nosijo same odgovornost za vse dalekosežne posledice, ki jih bo rodilo pasivno zadržanje državnih organov v očigled teh groznih nasilstev od strani Orjune. V Mariboru, dne 21. aprila 1923.

Vodstvo Slov. ljudske stranke.

Politični položaj.

Pred novo vlado. Mandat za setavo nove vlade je dobil Nikola Pašič in vsi parlamentarni krogi, tudi demokrati, so pripravljani na to, da bo sestavil homogeno

radikalno vlado. Demokrati so že popolnoma obupali nad svojo široko nacionalno koalicijsko vlado, nad svojim vidovdanskim blokom in nad vsemi drugimi načrti, ki so jih kovali v svoji oblastiljivosti. Glede homogene radikalne vlade je izjavil Radič dopisniku beograjskih «Novosti»: Mi smo izjavili, da hočemo osigurati homogeno radikalno vlado, katera more v politično-administrativnem oziru popuščati od svoje dosedanje smeri in metod, mi pa smo obljubili, da bomo vodili politiko, kakor je potrebna za ustvarjenje sporazuma. Glavno sredstvo, da se sporazum doseže, je, kakor sem rekel, homogena, radikalna vlada. Ako hočemo uspeti, morata obe strani postopati solidarno in pošteno. Čeprav bi se samo s tem ne dosegel sporazum formalno-pravno, bi se ustvarjal stvarno in dejansko. Sedanja kriza nam nikakor ne konvenira. Ako bi mi krizo hoteli, če bi nam šla v račun, bi jo lahko sami izzvali in še poostriili; toda mi je za enkrat sploh nočemo, ker nam je odkrito za sporazum. Nasprotno — ako bi homogeni radikalni vladi pretela opozicija, smo mi popolnoma pripravljeni jo onemogočiti.

Zemljoradniški poslanci so bili popolnoma naklonjeni koaliciji z radikali in demokrati, potem so pa le spoznali, da so se prenaglili in napravili taktično napako ter zato izjavljajo, da vesti o njihovi koaliciji z radikali in demokrati niso povsem točne. Oni da so storili samo sklep, da so pripravljani stopiti v imenovano koalicijo, ako bi bila «otačbina v opasnosti». Ker pa otačbina ni v opasnosti, nameravajo še nadalje ostati v opoziciji. Verjetno pa je, da oni niso svoje prvotne namere, koalirati se z radikali in demokrati, opustili zaradi navedenega vzroka; ampak zato, ker mero-dajni krogi ne odobravajo njihove oportunistične v-ternjaške politike in ker se je veter zopet spremenil.

Demokratska intriga. Demokrati so si gladko izmislili predsporazumni zapisnik, ki naj bi bil v Zagrebu podpisan od radikalnih delegatov in predstavnikov HRSS, SLS in JMO. Ta izmišljeni sporazum govori o upostavitvi banske časti za Hrvatsko in da bi ta čast prešla na enega od članov kraljevskega doma. — Ta laž ima očividni namen, preplašiti dvor, češ, da Hrvati koketirajo s princem Jurijem. Autor tega izmišljenega sporazumnega besedila je zelo slab politik, a velik in grd intrigant. — Demokratske intrige so nekaj časa držale, sedaj pa se že vidi, da ne bodo zalegle. Šef demokratskega kluba Ljuba Davidovič je podlegel struji g. Pribičevića, ki je stavila pretirane zahteve in je tudi pri kroni naletela na nevoljo. V petek so demokratski poslanci že začeli zapuščati Beograd, ker so uvideli, da je njih prisotnost odveč.

Policijademokrati za meščansko vojno in revolucijo. Policijademokracija propagira sedaj svojo diktaturo pod imenom «vidovdanski blok» in listi, ki znajo ob vsaki priliki omalovaževati na stotisoče volilnih glasov opozicijskih strank, povdarjajo sedaj veliko moč, ki stoji za tem «blokom». To naj bi bil «Savez» iz Orjune, dobrovoljcev, narodne obrane, četnikov, Jugoslovanskega Sokola itd. Ta «Savez» naj bi imel armado 200.000 mož in s tem naj se začne boj in prava revolucija. «Jug» iz Osjeka je za to posebno vnet in pravi, da lahko samo sila stere «separatiste». — Volilci Slovenije, Hrvatske, Bosne, to ni nič! To so separatisti, «močna roka» Pribičevića in njegovega «saveza», to bi naj bila «država». Narod je doslej mirno in stvarno dokazoval, da je velika in grda laž istovetenje propadajoče policijademokracije z državo, znal bo pa to tudi drugače dopovedati, če bodo razni «savezi» tako želeli pouka.

Pogoje demokratov za vstop v vlado je objavil «Sl. Narod» in ti so: 1. v pogledu vidovdanske ustave status quo ante; 2. še pred sestavo nove koalicijske vlade se mora sprejeti 3000 odpuščenih demokratskih uradnikov; 3. napram Radiču se uporabi državni zakon kakor proti ostalim državljanom; 4. vlada bo nadaljevala z delom tam, kjer je v jeseni prekinila bivša koalicijska. V prvi vrsti bi uzakonili sledeče zakonske predloge: činovniški, invalidski in agrarni; 5. glede oseb in razdelitve portfeljev bi demokrati ne delali vprašanja. K tem demokratskim pogojem dodenemo še samo to, da so papirnat in brezpomembni, ker Pašič demokratov ne bo sprejel v vlado.

Panika v parlamentu. V petek dopoldne se je po parlamentu raznesla vest, da je vržena bomba v demokratski klub. Vse je že govorilo o atentatu na Svetozarja Pribičevića in že so mislili z divjo naglico loviti ljudi na okrog, ko se je ugotovilo, da je v klub priletel samo drobec od bombe, katero je mimo nesel neki vojak v vojaško-tehnični laboratorij in mu je vsled nepredvidnosti eksplodirala na potu. Vojaku je odtrgalo roko, je že umrl, drobec bombe je pa priletel skozi okno v demokratski klub, ošinil lasce poslancu Trajkoviču, izbil cviker dr. Krizmanu in prevrtil hlače Kostu Timotijeviću. Ko se je to zgodilo, se je v klubu najhujše prerekala leвица in desnica, ob eksploziji je pa vse tiho, kakor okamenelo obsedelo. Ko se je «atentat» razjasnil, je prišel v demokratski klub radikalni tajnik dr. Janjič, ki je demokratom čestital, da so celo nevarno stvar srečno s samim strahom prestali ter skušal nadaljevati pogajanja glede koalicijske. Demokratom pa radi strahu

ni bilo za razgovore, eden za drugim so se pobrali iz kluba. — V Beogradu so res vroča tla. Demokrati oborožujejo in hujskajo povesne kriminalne tipe kot orjune, da pa tudi oni okusijo, kaj je moč orožja, preskrbi slabo izšolano vojaštvo, ki tako nepredvidno prenaša bombe, da sebe ubija, druge pa ogroža.

Obtožba proti poslancu Radiču in dr. Adžiju. V četrtek zvečer je že dobilo ministrstvo pravde akt, s katerim se zahteva izročitev sodišču Stjepana Radiča in pa poslanca dr. Ante Adžije radi govorov na shodu HRSS v nedeljo, dne 15. t. m., v Zagrebu. Obtožba se glasi na hujskanje proti oblasti. — Vsled vladne krize ter pogajanja in spletkarij za ministrske stolčke se verifikacijski odbor ni začel delovati, ni niti utegnil, da verificira mandate ter razdeli poslancem legitimacije, da ne bi bilo treba posedati po Beogradu, a vse to ni nujno, nujno in najnujnejše je nastopiti proti narodnim zastopnikom politične skupine, ki ima za seboj 700 tisoč volilcev. Diktatorji mislijo v svoji zaslepljenosti, da se taka množica in njeno predstavništvo odpravi z enim samim mahom in z enim aktom, ki naj bi bil prvo delo odborov, ki po vladni trgovini še sestavljeni niso.

Po svetu.

Plebiscit fašistov v Italiji. Mussolini bi rad vedel, koliko pristašev šteje njegova stranka v Italiji. Radi tega je odredil, da se mora izvršiti po celi državi nekaj plebiscitov fašistov. Iz Rima je Mussolini razposlal na mesta posebne albume, v katere se vpisujejo vsi Italijani, ki se priznavajo za fašiste. V Milanu se je vpisalo med fašiste 380.000 oseb, v Turinu 235.000 in sedaj se vrši fašistovski popisovanje tudi v Firenci, Genovi, v Neopolju in Rimu.

Rumunija mobilizira. Rumunska vlada je proglašila vojno stanje, ki naj bi trajalo do 1. julija. V celi armadi so vsi dopusti ustavljeni. Kot vzrok se navaja zbiranje ruskih čet ob besarabski meji. Gotovo pa ima še vse to druge vzroke, ki se ne dajo tajiti pred svetom. V notranjosti države vlada strahovita zmeda. Kmetje se z vsemi sredstvi borijo proti vladi ter grozijo tudi, da odkorakajo pred Bukarešt. Vlada je pripravila dve diviziji.

Francozi sami priznavajo katastrofalno slabo finančno stanje Nemčije. Francoski finančni strokovnjaki sami priznavajo, da je Nemčija v finančno-gospodarskem oziru naravnost v že obupnem stanju. Nemški viseči dolgovi so zrasli od 1611 milijard na 6601 milijard mark. Papirnatega denarja kroži po Nemčiji več nego po Rusiji. Nemčija jadra strahoviti katastrofi nasproti, ki bo nastopila prej ko slej. Marka lahko že v nekaj dneh propade popolnoma. Francozi zadnje čase povsod naglašajo, da je Nemčija finančno uničena.

Angleška finančna politika. Angleška nižja zbornica obravnava proračun za 1923-24. Računski zaključek 1922-23 je izkazal 100 milijonov proficita, za leto 1923-24 pa kancler zaklada računa na 2 milijona funtov plusa. Sicer je prvotno mislil na 36 milijonov funtov proficita, je pa to svoto po parlamentarni debati znatno znižal, ker hoče po željah zbornice, oziroma prebivalstva nekatere davščine znižati. Macdonald je zahteval v imenu delavske stranke, da se popolnoma odpravijo nekateri indirektni davki, zlasti carina na čaj. Govornik liberalne opozicije sir Mond pa je zastopal celo stališče, da naj bi se bil v svrhu postopnega zniževanja davkov porabil lanski prebitok, mesto da se z njim odplačuje dolg Ameriki. Vlada pa se je odločila na to, da nekoliko zniža poštno pristojbino ter nekatere trošarine, kakor tudi davek na akcijske družbe.

Zveza sovjetskih republik. V Moskvi so se pričela pogajanja o sklepu pogodbe v svrhu varstva koristi posameznih članov ruske federacije. Moskvska in ukrajinska vlada pripravljata tudi načrt druge zvezne zbornice, kjer bodo na načelu paritete zastopane vse zvezne države.

Izjava Zinovjeva. Na kongresu komunistične stranke v Moskvi je podal Zinovjev sledečo zanimivo izjavo: Sovjetska ruska država ima svoja zastopstva v 18 državah, glede zastopstva v ostalih devetih pa se vodijo pregovori. Velika večina francoskega naroda je na strani sovjetske Rusije, povoljni odnošaji že vladajo med sovjeti, Anglijo in Ameriko. Kar se pa tiče procesa proti katoliškim duhovnikom, je izjavil Zinovjev, da je Rusija tozadevno odločno proti vsakemu vmešavanju od strani inozemstva in bo nastopila z vso energijo proti vsej špijonaži osumljeni duhovščini. Glede zunanje trgovine beleži Rusija napredek. V drugem kvartalu leta 1921 je znašal ruski izvoz 2% od uvoza, a v januarju tega leta pa je znašal izvoz 65% od uvoza.

Rusija se pripravlja za izvoz. Krasin je izjavil, da bo izvozila Rusija letos večje množine žita in po njegovem prepričanju pa ta prvi večji izvoz iz sovjetske Rusije odločno vplival na to, da bodo sovjeti priznani od vseh držav.

Rusija odpravila nedeljo kot dan počitka. Sovjetska ruska vlada je odpravila nedeljo kot dan počitka. Praznoval se bo mesto nedelje ponedeljek.

Beležke.

Kdo zastopa narod? Beograjski ljudje, ki se ogrevajo za diktaturo, bi radi vse po celem svetu brez vsakega pridržka veljavne mere in pojme o narodnem zastopstvu postavili na glavo in lahko se vsak dan zgodi, da bodo čisto «službeno» vse propadle radikalne in policajdemokratske kandidate označili ter razglasili kot prave in polnoveljavne narodne zastopnike. Začetek je že tu. Peščica radikalnih poslancev iz Bosne je poslala ta-le kuriozni brzovjav «Srpski Riječi» v Beograd: «Vsi razgovori, ki so se vršili pred par dnevi med radikali in blokom Radič-Korošec-Spaho, ne tangirajo niti malo Bosne in Hercegovine. Mi stojimo na stališču, da se v Bosni ne sme nič spremeniti ne v ustavnem in ne v administrativnem oziru.» — Spahina skupina je dobila okroglo 190.000 glasov — pa ne «tangira Bosne», — «tangira» jo pa nekaj radikalcev in sedaj bi bilo še najbolje, da kak dr. Kukovec, prej poslanec, minister, «čuvar severne meje», koncentrador naprednih sil itd., pošlje v Beograd kak brzovjav ter izjavi, da delo 23 poslancev od 25 cele Slovenije te dežele kljub volji 109.000 volilcev ne tangira, temveč da naj velja za njo samo to, kar bo On — dr. Kukovec — v družbi drugih propadlih kandidatov ukrenil in v «Taboru» napisal.

«Magarac» in drugi priimki. Policajdemokrati so mislili, da so bogzna kaj zadeli, ko so iz Radičevega govora izvlekli besedo «magarac» na adresu radikala g. Ljubo Jovanoviča. Sprva so se res okrog tega priimka ali psovke razvile dolge debate. Dokazovalo se je tudi, da v Zagrebu «magarac» nekaj drugega pomeni, kot pa v Beogradu, končno je pa prerakanju napravil konec sam Radič, ko je izjavil dopisniku beograjskih «Novosti», da ni napadel g. Jovanoviča, ker beseda «magarac» lahko znači tudi nekaj kompliment in ne psovko. S tem izrazom se označuje prefriganec, ki zna druge potegniti. Radič je še pristavil: «G. Jovanovič, moj dobri prijatelj, je pokazal, da ni poznal teženj Hrvatov, da ni poznal drugih Hrvatov, kakor Krizmana in Wilderja. Magarac je približno isti izraz, kakor makijavelist, samo da je to malo ostreje povedano. Jovanovič ni makijavelist, zato sem rabil malo lažji izraz. Pribičević ni političen magarac, ker je «preveč malo pameten.» Sicer pa v javnem življenju to ni žalitev. Mene so nazivali zdajalca in karlista in še druge priimke so mi dajali. S tem je Radič pravo zadel, ker ravno tam, kjer so toliko prahu vzdignili radi njegove besede, so največji mojstri v psovanju. Člane opozicije prav radi ometujejo s špijoni, z besedo, ki pač ne dopušča nobenega dvoma. Ravno sedaj je beograjska «Pravda» Radiča zopet proglasila za «špijona» in ko je bil znani Seton Watson (Scotus Viator) v Beogradu in je govoril z raznimi politiki, so zopet pisali beograjski listi, da se ne bi smelo tuje dati vpogleda v našo notranjo politiko. Torej Seton Watson bo tudi — špijon.

Beograd in mornarištvo. Že pred enim letom smo poročali, da je ministrstvo prometa sporazumno z ministrstvom vojne začelo varčevati s tem, da svetilnikom po jadranskih pristaniščih ni hotelo več prispevati za razsvetljavo, češ, da tega ni treba, naj si ljudje sami svetijo z «lampo», kakor biciklist, fijaker in celo avtomobil. Tedaj se je svet temu dovolj smejal, ministrstvo se pa ni dalo motiti v svojem znanju in smislu za mornariške stvari. — Sedaj se je oglašila pomorska oblast v Bakru s prošnjo, naj ministrstvo prometa poskrbi, da se svetilniki jadranskih pristanišč popravijo, in glej, ministrstvo je zopet, kakor pred letom, odgovorilo, da svetilnikov splon ni treba in da se spravi stvar s sveta, je izdano tudi naređenje, naj parniki in drugo brodovje nosi svetilke, kakor avtomobili. S tem so za beograjsko ministrstvo mornariški svetilniki kot nepotrebni odpravljeni. Ali naj se človek smeji ali pa jezi nad toliko nevednostjo in ignoranco! — V Beogradu sedijo pač ljudje, ki morja še videli niso ter se tudi nočejo poučiti, komu služijo mornariški svetilniki. Čemu tudi, blaženemu centralizmu se imajo zahvaliti, da kot popolni ignoranti odločujejo tudi v pomorskih zadevah z naduto drznostjo celemu svetu v posmeh. — Če smejo po kolibah Ovčjega polja presojati stavbe Zagreba in Ljubljane, zakaj ne bi po beograjskem fijakerju sodili jadranske ladje. Živijo, centralizem, ki nam je dal beograjske mornarje!

Iz „kulturnega“ vrta mariborske Orjune.

SPOMLADANSKA «CVETKA» MARIBORSKE ORJUNE.

Da je mariborska Orjuna čisto po laškem receptu izvežbana glede roparskega vloma in poškodovanja tuje lastnine, je dokazala koj pri svojem prvem «kulturnem» nastopu z napadom na Cirilovo tiskarno. Da mariborskim orjuncem diši bratska kri, so dokazali z bombo v Slov. Bistrici. Da so čisto navadni zahrbtni in cestni pretepači, so se izkazali z napadi na gospoda Žebota.

Doslej «najkulturnejše» delo pa so izvršili v soboto, ko so se lotili še živnega preostanka svetovne vojne in 70 procentnega invalida-urednika g. Januša Golec.

V soboto ob četrtno eno se je vračal Golec od obeda v tiskarno. Komaj stopi v Jurčičevo ulico, kjer je glede «orjunaške kulture» proslula Mariborska tiskarna, mu skoči nasproti kot tiger uslužbenec Mariborske tiskarne Reja in ga udari po obrazu s tako silo, da mu je prebil slišno kožico (Trommelfell), ga ranil do krvi po obrazu in zbil naočnike.

(Reja osrečuje Maribor kot begunec iz juga, je bil gotovo svojčas italijanaš in so ga odpustili od stanovanjske-

ga urada, ker je sprejemal nedovoljene nagrade in je s tem prestal preizkušnjo, da ima vse zmožnosti kot upravnik «Tabora».)

Rejin udarec in njegove psovke so bili znamenje za druge orjuncе, ki so prežali že pripravljeni za raznimi hišnimi vrati v Jurčičevi ulici na žrtve. Kot bi trenil, je bilo okrog Goleca 30—40 orjuncев in vsi so tiščali vanj, da bi se z udarci in pljunki proslavili kot orjunaški junaki. Golec se je počasi umikal proti Gosposki ulici in rabil napram udarcem samo eno orožje, svojo protezno in železno levo roko, s katero je pariral več udarcev in po kateri so udrihali orjunci in ko je tak junak zadel ob železo, si je pihnil ob prste in z roko v žep

Ko se je pomaknil napad vstrie Mariborske tiskarne, je pridrvel gologlav iz «Taborovega» uredništva, «Taborov» glavni urednik in predsednik mariborske Orjune g. Rehar.

(Opomba: Rehar je tudi pribežal kot zajec pred Italijani v Maribor, je po svojem prvotnem poklicu komij in je doslej s svojim orjunksim predsedništvom dokazal, da je južni sin, kjer je uničevanje tuje lastnine in prelivanje bratske krvi na dnevnem redu.)

G. glavni urednik Rehar je takoj dvignil svoje italijanaško dolge roke, loppil po Golečevi glavi in pljuval mu je v obraz s psovkami: «Prokleti avstrijakant, izdajica, pobijte ga od zadej itd.!»

Ko se je pomaknil napad do Gosposke ulice, pa so začele nemške ženske vpiti nad napadalci: «Pfu, vas ni sram, pfuj orjunska kultura, kar cela banda napade invalida, ki se ne more braniti.»

Ti ogorčeni klici so bili klic na umik za Reharjevo bando in si je s krvjo oblit Golec lahko poiskal prvo pomoč na policijskem komisarijatu in pri zdravniku.

Ob koncu pa treba pibiti, da je orjuncе napadalec inspiciral in bodril s svojo orjunaško navzočnostjo orjunski omladinec — nadpetdesetletni Škerjanc.

Omenka vredno je tudi dejstvo, da so bili vsi Golečevi klici po policiji zaman, ni je bilo

Ko so Goleca zasliševali na policijskem komisarijatu, je prišel tjakaj stražnik in javil, da je on tedaj, ko so orjunci napadli Goleca v Jurčičevi ulici, stražil Slovensko ulico, kjer je bilo pa vse mirno

Se večkrat zgodi v Mariboru, da straži policija mirne ulice, onih pa, kjer se razbija tuja lastnina, ali pa preliva bratska kri, pa se skrbno ogiblje

Za napadi mariborskih orjuncев na Cirilovo tiskarno, Slov. Bistrico, Žebota in 70 procentnega invalida še preostane neizvršeno samo eno poglavje orjunaškega kulturnega programa, da namreč kar v celih bandah napadejo in ob tla pobijejo kako slovensko žensko in kakega slovenskega nedolžnega otroka

Vodilni in dejanski duh za vsa dosedanja «kulturna» dela mariborske Orjune pa je Mariborska tiskarna d. d., ki je policajdemokratsko podjetje.

DR. REISMAN — OSTUDNI LAZNJIVEC!

Pribijemo z ozirom na dolgovazne članke orjunca dr. Reismana v «Taboru» in «Jutru» naslednja fakta:

1. Reisman je glede napada na Cirilovo tiskarno vedoma poročal v «Jutru» ostudno laž, da so klerikalci sami razbili stroje. Dokazano je, da je ravno Reisman bil duševni povzročitelj tega roparskega napada. Sodno je ugotovljeno, da je Reisman podel lažnjivec.

2. V «Jutru» je zopet lagal, da za rokovnjaški napad Orjune v Slov. Bistrici ni vedel. Dokazano pa je, da je ravno Reisman iz strastnega sovraštva do Bistričanov insceniral roparski pohod v Bistrico. In še tisto noč je Reisman inportiral v «Jutro» ter v «Tabor» prostaško laž, da so klerikalci in Nemci vrgli bombo. — Podlo Reismanovo laž bo izpodbila sodna razprava. Po pričah je neizpodbitno dokazano, da je dr. Reismanov orjuncе vrgel bombo med nedolžne ljudi.

3. Ko je 3. aprila bil pri belem dnevu na cesti napaden poslanec Žebot, je zopet Reisman lagal v «Jutru», da je napadeni sam napadel napadalca.

4. O svojem zahrbtnem napadu na Žebota v sejni dvorani mariborskega magistrata laže Reisman, da je Žebota bičal in ošvrknil iz oči v oči. To je zopet laž. Ko je Žebot šel na svoj prostor v posvetovalnici, ga je Reisman res hotel udariti z bičem črez obraz, a Žebot je napad po bliskovito odvrnil in je dobil Reisman dva krepka udarca s palico. Reisman to ve, a njegova slepa strast in lažnjiva nrav ga sili, da mora lagati.

5. V «Jutru» z dne 22. aprila je Reisman zopet telefoniral glede na nizkoten napad orjuncев na invalida urednika gospoda Goleca prosto izmišljeno in izlagano vest, «da je istočasno sedel v gostilni Halbwidl naš poslanec Žebot s svojimi mesarji in kljub velikemu hrupu ni priskočil na pomoč svojemu somišljeniku». Resnica je, da je g. Žebot ob času, ko so Reismanovi divjaki napadli do krvi g. Goleca, bil doma pri družini pri kosilu. Tako podlo lagati more samo človek, ki ima naravo barabskih lažnjivec. In takega poročevalca imata «Jutro» in «Tabor».

6. Še eno laž je napisal Reisman in sicer v «Taboru» z dne 22. aprila, ko pravi, da gospod Žebot preganja Reismana, ker je bil on zastopnik proti Žebotu v zadevi napada na shod SLS pri Gor. Sv. Kungoti. Pooblaščenici smo izjavili v imenu g. Žebota, da se je tudi tu dr. Reisman debelo zlagal. Reisman je dobil od g. Žebota plačilo v Gosposki ulici samo radi tega, ker je lagal v «Jutru», da smo «klerikalci» sami razbili stroje v Cirilovi tiskarni.

Te laži smo pribili, da poštena mariborska javnost vidi kake lopovske narave in kak podel lažnjivec je duševni vodja in oče mariborske Orjune dr. Avguštin Reisman. Ta fakta pošiljamo v pretres tudi odvetniški zbornici.

Zmagoslavni pohod mariborske Orjune. Z zmago nad 70 procentnim invalidom Golecom je proslavila mariborska Orjuna večeraj s korporativnim izletom v Limbuš. Pri povratku iz izleta je korakala spredaj takozvana častna četa. Častna četa mariborske Orjune obstoji iz vseh onih razbojnikov, ki so obtoženi, da so se udeležili napada na Cirilovo tiskarno ob cerkvenega roparja Štoka pa do predsednika in glavnega urednika «Tabora» Jaketa Rehar. Med zmagoslavnim izletom so orjunaši prepevali državotvorne pesmi in vzklikali na zmago narodnega in državnega edinstva. Pri pogledu na mariborske izletnike orjuncе pa so govorili Mariborčani in okoličani, da so v prejšnjih časih delali tolovaji izlete po noči, a sedaj pod «svobodnim solncem» pa že celo po dnevu med petjem.

Orjunaška slika. Znani orjuncе dr. Cazafura nam je pretečeni teden poslal pismo s svojo sliko. Pisma nismo na noben način porabili, ker se bavimo z orjunci le radi zlobnih činov in ne tedaj, če si ta ali oni privoščijo kako otročjo budalost, med katere se lahko gotovo tudi prišteva dr. Krištof Cazafurino predstavljanje s sliko in pismom, ki nosi povrh še vložno številko 1-23 «osebne kancelarije» njegovega orjunskega prevashodstva. In kakor rečeno, neumnost storjena, bi bila tudi po zabljenja, da ni dr. Cazafura prve številke iz svoje visoke osebne kancelarije poslal tudi «Taboru», ki jo je kakor vsako neumnost v soboto tudi objavil in komentiral, kakor sledi: «Za smeh in kratek čas. Poleg drugih napada «Straža» neprestano tudi tajnika nacionalistične organizacije, g. dr. Krištofa Cazafuro. Seveda se tudi on, kakor vsi pametni ljudje, smeje «Stražnim» modrijanom, ki mislijo, da se kdo jezi, če ga tržejo po svojem umazanem listu. Taki napadi so napadencem in tudi pametni javnosti le v zabavo. Da bi bila zabava še večja, pa je odposlal g. dr. Cazafura te dni «Straži» pismo sledeče vsebine, kateremu je priložil tudi svojo sliko: «Uredništvu «Straže» v Mariboru! Ker vidim iz vašihotic, da se zelo zanimate za mojo osebo ter hočete moje ime na vsak način popularizirati, vam da se več ne pomotite, sporočam, da se pišem dr. Krištof Cazafura in ne Kacafura ali Cacafura, kakor ste parkrat napisali. — Ker pa bi bilo gotovo v interesu vaših čitateljev, da objavite tudi mojo sliko, vam jo prilagam v prigribu, morate pa žal sami preskrbeti klišee. Za eventualne nadaljne informacije sem vam radevolje na razpolago. Z nacionalnim pozdravom. Dr. Krištof Cazafura.» Smo radovedni, če bo «Straža» prinesla sliko? — Odgovor: Shranili jo bomo, ker upamo, da bodo svojemu voditelju sledili tudi drugi orjunci ter nam poslali svoje slike, da lahko sestavimo album, ki bo po nekaterih številkah izpopolnil album kriminalnih tipov, po drugih pa seznam norcev.

Dnevne novice.

Zapečatenе blagajne zunanjega ministrstva. Pred par dnevi so naenkrat zapečatili vse blagajne zunanjega ministrstva. To se je izvršilo po sprejemu pisma, katero je blagajnik tega ministrstva Gakovič poslal glavnemu kontrolu iz Dubrovnika v Beograd. Pimo je silno jokavo in obupno. Gakovič piše, da bo on že mrtev, ko pismo pride, da pa ni kriv za vse, kar se bo in kar se ne bo našlo v blagajnah. — Po prejemu pisma so blagajne zapečatili, kontrola nekaj dela, pa se še sedaj ne ve, ali bo zopet kaka poneverba ali pa kaka druga umazana afera. Kaj je blagajnik Gakovič delal v Dubrovniku in kaj je sedaj z njim, se tudi ne ve.

Vandalizem. Financarji so v Osjeku kratkomalo uničili 15 milijonov cigaretnih stročnic, ker ni bila plačana monopolska taksa. Uničeno blago je bilo vredno 594.000 K. Tako se pod normalno upravo ne počenja.

Vzorno državno gospodarstvo. K uničenju netaksiranih cigaretnih stročnic, vrednih 595.000 K, v Osjeku, dodaje «Obzor» še tale primer «vzornega» gospodarstva. V Zagrebu in Beogradu so bile izdelane velike količine kolekov. Zagrebški koleki so dobri, beograjski pa za nič, ker so slabo izdelani, na slabem papirju, slabo perforirani in še slabše gumirani. Prišel je pa na nalog, naj se beograjski koleki uporabljajo, zagrebška zaloga naj se pa — uniči. Zakaj — to se pa ne da izvedeti.

Savez železničarjev pripravlja baje zopet stavko, ne daje pa nobenih podatkov, v kakem smislu naj se ta izvrši. Uvidevamo in priznavamo tudi mi, da je celo osebje vsled neznosne draginje v najskrajnejši bedi in če se temu ne odpomore, ga res sila lahko pripravi do najskrajnejših korakov. Vendar je pred vsem treba resno in trezno premisliti, da še do sedaj niso bile ministrstvu saobračaja predložene nobene pametne in tehtne zahteve, ki bi odgovarjale pravičnosti in potrebam. Savez jugoslovanskih železničarjev trosi med železničarje letake, v katerih razglašajo svoje zahteve, ki se pa glasijo dvostransko, češ, kvalificirano osebje naj dobi 35 dinarjev, polkvalificirano pa 30 dinarjev dnevne draginjske doklade. Ne pomislijo pa, da so enake zahteve že lansko leto porodile črva, ki še zdaj grize in ruje med železničarji in ki jih je privedel do prepričanja, da je edino pravično, da so draginjske doklade enake za vse, naj bo potem že ali ravnatelj ali pa zadnji pometač vozov. Draginja je za oba enaka in lačna sta oba enako. — Mi pribijemo tukaj, da ne bomo odstopili od naših opravičenih zahtev, katere so se obravnavale v Mariboru na javnem železničarskem shodu dne 12. t. m. Omenjamo tukaj prvo točko, ki zahteva, da naj se draginjske doklade izenačijo tako, da dobi osebje iste v višini, kakor jih dosedaj dobivajo uradniki v I. razredu, to je 40 dinarjev dnevno; za one kategorije pa, ki imajo dnevno mezdo, naj se dajo draginjske doklade tudi za nedelje in praznike. Te zahteve

smo izročili našim poslancem, ki so nam obljubili, da se bodo borili in izposlovali njih odobrenje. Ta naš korak je odobraval nad 2000 na shodu navzočih železničarjev. Mi bomo pri tem vstrajali, da si naše pravice priborimo poštenim in postavnim potom. In le če delo naših poslancev in naše prošnje ne bodo pomagale, takrat bomo s pomočjo naših poslancev prisilili, da uprava južne železnice skrije § 2. In povemo odkrito, da pa tudi takrat ne bomo odnehali niti za las. Treba je torej v vsem treznega premisleka, treznega in vstrajnega dela, pred vsem pa sloge in skupnega umevanja za stvar.

Kupovanje kruha po orjunskega diktatu. Splitska Orjuna je po splitskem listu «Pobeda» izdala «nalog», naj se kruh kupuje samo pri njenem članu peku Fabris. To se nalaga zlasti gostilničarjem in kavarnarjem, potem pa sledi nekaj šovinističnih fraz, ki jasno kažejo, kako se mislijo orjunci podpreti obrt svojega člana peka Fabrisa. — Daleč smo že prišli po brezbriznosti in zanikernosti oblasti. Pa končno bo tudi to privedlo do temeljitega čiščenja v državi.

Krvav zločin Orjune v Sarajevu. V sredo ponoči so sedeli v kleti «Napredka» neki člani hrvatske težačke članke, med njimi tudi poslanec dr. Smoljan in ravnatelj hrvatskih kmetijskih zadrug Juro Sočo, ter se razgovarjali o politični situaciji. Ko so okrog 12. ure šli ven, so jih obkolili orjunaši s klici: «Doli Radičevci, doli bagaža!» — Eden napadenih je nekaj odgovoril na psovke in orjunci so začeli streljati. Ravnatelj Sočo je smrtno-nevarno ranjen v trebuh. Padlo je sedem strelcov, policije pa sredi mesta ni bilo blizu. — Drugi dan je začela policija s preiskavo ter zaprla dva orjunca.

Nemci v Vojvodini. Orjunci so v Novem Sadu ponoči razbili vse nemške napise na firmah, Nemci pa so drugo noč pometali vse ostale napise vseh firm, češ, če nam ni treba nobenega napisa, ni treba tudi drugim trgovcem in tako so zdaj novosadske firme brez napisov.

Jugoslovanska Obrtna Zveza v Ljubljani, centrala Obrtnih zvez, stanovsko-političnih organizacij obrtnikov, pripadajočih SLS, sporoča, da je premestila tajništvo iz dosedanjih prostorov v Pražakovi ulici 3 v Rokodelski dom, Komenskega ulica št. 12, pritličje, levo, kamor se naj odslej naslovljajo dopisi. Istotako se je premestilo uredništvo in upravništvo njenega glasila «Jugoslovanski Obrtnik». Uradne ure za stranke so vsak dan od 2. do 5. ure pop.

Smrtno se je ponesrečil pri Sv. Ani v Slov. goricah. dne 9. t. m. zvečer Anton Spindler, kmet na Ščavnici, star 56 let. Padel je v gumno tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in obležal na licu mesta mrtev. Rajni Anton bil je pri vseh priljubljen radi svoje odkritosrčnosti in svojega veselega značaja. Bil je zvest pristaš SLS, občinski svetovalec ter ud krajnega šolskega sveta. Ženi in otrokom odkritosrčno sožalje, rajnemu pa svetila večna luč.

Velik požar. V vasi Vrelo pri Derventi je zgorela vila direktorja sarajevske zemaljske banke Vuka Gjukiča. Požar je izbruhnil okrog 3 ure ponoči ter se stanovalcem posrečilo rešiti samo golo življenje. Škoda znaša en milijon dinarjev, a vila je bila zavarovana samo za 160.000 dinarjev. Policija je prijela bivšega slugo direktorja Gjukiča, ker se sumi, da je on zažgal.

Zločin nad 90 letno staro. V selu Prkovi pri Osijeku je kmet Viktor Kovačević na božični večer preteklega leta udrl v koč 90 letne Eve Debelič ter jo posilil. Starka je dobila težke poškodbe ter čez par dni na njih umrla. Sodišče je obsodilo Kovačevića na 5 let težke ječe.

Zastrupljanje z mesom. V nedeljo je umrl v Novem Sadu vsled zastrupljanja Stjepan Herdi. Ostanki safalade, ki so najdeni v želodcu umrlega, so poslani v Beograd, da se kemično ustanovi, ako je Herdi umrl vsled pokvarjenega mesa. Več meščanov, ki so tisti dan kupili pri nekem mesarju safalade, je vsled zastrupljanja istotako iskalo pomoči pri zdravnikih.

Kako so odkrili črnogorski arhiv. Kako smo že javili, so našli v Cetinju dne 16. t. m. del črnogorskega arhiva, ki je bil skrit v nekem kotu starega dvora. Okrožni načelnik Vukčević pa je našel drugi dan arhiv zakopan na vrtu nekega Stojanovića v Cetinju. Arhiv vsebuje zelo dragocene rokopise, od katerih so nekateri velike historijske važnosti in je bil shranjen v usnjatih kovččkih. Poleg arhiva so bile v kovččkih tudi razne dragocenosti, kakor nakit in odlikovanja črnogorske dinastije.

Arhiv so hoteli Črnogorci pri vpadi Avstrijcev v deželo odnesti s sabo, toda, ker ladja, ki je vozila arhiv po Skadarskem jezeru in Bojani vsled blokade avstrijske mornarice ni mogla do morja, so arhiv pripeljali nazaj v Cetinje, kjer so ga avstrijske oblasti konfiscirale. Avstrija ga je pozneje vrnila vsled naklonjenosti črnogorskemu kralju nazaj, ter ga je čuval kraljev dvorni maršal, ki ga je leta 1918 zakopal iz strahu, da ga ne bi jugoslovanska vlada konfiscirala. Ker so bili ti dokumenti dolgo zakopani, so se zelo pokvarili ter bodo najbrž popolnoma propadli.

Obesil se vsled bede. V Zagrebu se je obesil neki Vincenc Hrasnik, bajc rodem iz Maribora. Bil je soboslikarski pomočnik, ker pa ga je njegov mojster odpustil, je bil brez vsakega zaslužka in je živel v veliki bedi. Iskal je delo, ker pa ga ni mogel dobiti, se je v obupu obesil v gozdu pri Zagrebu.

Vsled maščevalnosti ukradla dete. Zofija Pinjo iz Sarajeva, je živela v prepiru s svojim zetom Fekhatovičem. Da bi se maščevalo nad njim, se je odločila, da mu ukrade dete. Ko Fekhatovič ni bil doma, je razbila okno na stanovanju, ter pobegnila z otrokom. Stvar je prijavitljena policiji, ki pa še ni prišla tatice, ker je pobegnila.

Senzacionalen samomor v Skoplju. V Skoplju se je ustrelil ravnatelj zemaljske banke Pero Petrovič. Kot

vzrok samomora se navaja krah firme Kozenegro in Saljastro, ene najuglednejših firm v Južni Srbiji, kateri je Petrovič kreditiral 2 in pol milijona dinarjev. Ko je Petrovič zvedel o zlomu te firme, je sklical upravni odbor banke na konferenco, na katero pa ni šel, temveč se je ustrelil.

Iz Maribora.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Maribor, 21. aprila.

G. župan Grčar si je premislil in z njim vred tudi večina socialdemokratskega občinskega kluba. Ne marajo demisionirati. Silno težka je ločitev od županske mize. Dasiravno so Grčarjevi socialisti z Bahunom na čelu nepriljubljeni posebno pri delavskih slojih; dasiravno vsak pošten Mariborčan s prstom kaže za njimi: «Glej, socialne demokrate, ki so občinsko gospodarstvo privedli ob rob propada!», vendar se Grčar in Bahun nočeta ločiti od mestne hiše. Pri volitvah 18. marca je prebivalstvo mesta Maribor z glasovalnimi krogi izreklo svojo obsodbo nad magistratno večino. Vsaka poštena stranka bi takoj izvajala konsekvence in šla, le Grčar se še v družbi s faliranimi demokrati drži magistrata, kakor cek kože. Po dolgem času se je župan ojunčil in je za petek 20. aprila sklical sejo občinskega sveta.

Oboroženi orjunci zasedejo galerijo.

Ze pred 7. uro so mariborski orjunci pod vodstvom dr. Avgušтина Reimana, «Taborovih» urednikov ter uslužbencev Mariborske tiskarne zasedli galerijo mestne dvorane. Poleg imenovanih smo opazili znanega cerkvenega tatu Štoka, državnega uradnika dr. Cazafuro, znanega Vugo in še več vodij orjunskih rokovnjačev. Vsi so bili po orjunske oboroženi. Točno ob pol 8. uri je dospel v sejno dvorano občinski in mestni svetnik poslanec Žebot. Podal se je mirno k svojim tovarišem v klopi kluba SLS. Ko stopa mimo časnikarske mize, vstane poročevalec «Tabora» in «Jutra» dr. Avguštin Reisman. Žebot je takoj opazil, da dr. Reisman nekaj vlačí izpod suknje. V tem momentu že zavijti ober-orjunaš nad Žebotom svoje orožje, hotoč ga udariti čez obraz. A Žebot se je spretno odmaknil in pariral za hrbtni napad s tem, da je s palico Reimana pošteno udaril. Napadalec-orjunc ne pričakoval Žebotove pripravljenosti in je jeknil pod udarcem ter se žalostno umaknil. Vsi navzoči orjunci in orjuncke so začeli divjati in vpiti. Čez galerijsko ograjo so grozili s pestmi in se penili od jeze, ker se jim napad na Žebota ni posrečil. Občinski svetniki in ostalo občinstvo se je zgražalo nad podlostjo slamorezca Reimana in njegove rokovnjaške orjunske bande.

Župan Grčar na strani orjunccev.

Občinski svetniki pod vodstvom načelnika dr. Leskovarja so energično protestirali proti divjaškemu in zahrbtnemu napadu Orjune v mestni hiši. Zahtevali so od župana, naj da galerijo izprazniti. A župan Grčar si tega ni upal storiti. S tem je dokumentiral, da stoji popolnoma pod kontrolo in kuratelom demokratov in orjunccev. Župan je nato pozval načelnike klubov v svojo sobo, a tudi gg. Bahun in Kežar sta bila za to, da orjunci ostanejo na galeriji.

Orjunc med občinskimi svetniki.

Za napadalca dr. Reimana in njegove divjake se je v posvetovalnici zavzel edinole občinski svetnik, narodni socialist pismonoša Dekleva, o katerem je znano, da se udeležuje rokovnjaških orjunskih divjaštev. Načelnik kluba SLS dr. Leskovar je v imenu svojih tovarišev izjavil, da klub SLS ne mara sodelovati pri seji, ako se orjunci ne odstranijo. Načelnik kluba socialnih demokratov Bahun ob otvoritvi seje nasprotuje izpraznitvi galerije. V imenu kluba JDS izjavi g. Kežar, da sicer obsoja nastop orjunccev, a je tudi proti izpraznitvi. Načelnik kluba NSS prof. dr. Rostohar stavi predlog, da se javna seja spremeni v tajno in se tako izprazni galerija. Predlog je bil sprejet. Orjunci s svojim duševnim vodjem in «kulturnim delavcem» dr. Reismanom so kislih obrazov morali pobrati svoja šila in kopita. Župan je telefoniral po policijo, ki je zastražila okolico mestne hiše.

Tajna seja.

Razpravljalo se je o štirih delikatnih disciplinarnih zadevah mestnih uradnikov. Znamenje, da na magistratu, odkar županuje g. Grčar, ni nobene discipline in tudi nobenega redu več. O teh žalostnih razmerah, ki so zavladale zadnje dve leti na magistratu in v uradih ter podjetjih mestne občine, je referiral župan sam. S tem je sam sebe obsodil. Priznal je, da je zmožen strahovati kot učitelj sedem- ali desetletno dečo, a discipline in reda v mestnih uradih ne zna vzdržavati, ker sam ne pozna pravega pomena besede — red.

Javna seja.

Ko so bile disciplinarne zadeve odpravljene in izročene pristojnemu odseku, je župan otvoril javno sejo. Zapisnik se ni prečital, ampak so ga hoteli samo overovati. Dr. Leskovar ugovarja proti temu in zahteva čitanje zapisnika, ker se čisto nahajajo v njem bistvene napake. Govornik trdi, da je občinski svetnik Bahun v zadnji seji njemu kot pravnemu zastopniku mestne občine očital stvari, ki ne odgovarjajo istini. Da dokaže neresničnost Bahunovih trditvev, zahteva g. dr. Leskovar komisijo, ki naj zadevo preišče. V to komisijo so izvoljeni: dr. Jerovšek za SLS, dr. Serneck za JDS, dr. Rostohar za NSS in Ozmeč za SSJ. K zapisniku se oglašajo tudi občinski svetnik g. Francé (NSS) in trdi, da sklep glede zvišanja vodarine ni pravilen, ker

je poslovanje mestnega vodovoda netočno. Števci tako slabo funkcionirajo, da kažejo mnogo več uporabljene vode, nego se je uporabi. G. Francé navaja slučaj, da je v hiši, kjer on stanuje, predpisal magistrat za leto 1922 1762 kubičnih metrov več uporabljene vode, kot je dovoljeno. To je absolutno nemogoče. Kontrola in števci so nepravilni. Vsled tega je morala vsaka stranka v hiši, kjer on stanuje, plačati 142 dinarjev za višjo uporabo. Zahteva, da se števci in kontrola vendar enkrat uredi.

Občinski svet se spominja umrlih občinskih svetnikov.

Župan se nato spominja v toplih besedah nedavno umrlih dveh članov občinskega sveta g. Postraka in g. dr. Karla Verstovškega. Opisoval je zasluge obeh umrlih. Svetovalci so stoji poslušali govor in so v spomin obeh zaklicali «Slava!»

Novi občinski svetniki.

Namesto Franca Postraka pride v občinski svet namestnik Josip Laufer, ključavničar južne železnice in namesto dr. verstovškega pa delavec Miha Kočevar. — Mandat je odložil občinski svetnik narodno-socialne stranke brivec Novak, znan kot uskok. Novak je tik pred volitvami kot «nepristranski» predsednik «nadstrankarskega» obrtnega društva radi agitacijskega bakšiša, ki mu ga je dal dr. Kukovec, uskočil v demokratsko stranko. Njegova stranka ga je sicer pozvala, naj odloži mandat, a Novak pred volitvami tega ni hotel storiti. Šele sedaj, ko so Kukovecovi «obrtniki» popolnoma propadli, je Novaka postalo sram in je raje izginil iz pozorišča. Na njegovo mesto pride mesarski mojster g. Franc Uršič.

Zdravstveni posli se vrnejo občini.

Župan poroča, da je vlada vrnila mestni občini zdravstvene posle (razum obrtnega zdravstva). Bil je skrajni čas za to. Epidemija tifusa, skratice in črnih koz se širi po vseh delih mesta. Državni zdravniki niso vršili svoje službe tako, kakor bi bilo z ozirom na potrebe mesta dobro. Zgodil se je n. pr. ta-le slučaj: V mestu zbolí oseba za tifusom. Državna zdravstvena oblast dobi takoj poročilo. In šele čez dva meseca je drž. zdravstvena oblast naročila mestni občini, naj razkuži dotičnega bolnika. Ta pa je med tem že davno ozdravel.

Zadruga «Mojmir» prosi mestno občino, naj ji gre na roko pri gradbi stanovanj. Zeli brezplačna stavbišča v to svrhu. Občinski svet sklene, da se v principu tej prošnji ugodi, a zadruga mora staviti konkretne predloge.

Pravoslavna cerkvena občina želi, da se ji odstopi stara minoritska cerkev v dravski vojašnici, kjer je sedaj shramba bencina in druge robe neke tvrdke, kot cerkev za pravoslavne vernike. Občinski svet pritrdi sklepu mestnega sveta in nima občina nič proti temu, če se ta cerkev popravi, ako le vojaški erar pristane na to.

Pravne zadeve. — Mestna hranilnica.

V imenu pravnega odseka poroča dr. Mulej. Poleg drugih je prišla v razpravo tudi prošnja Mestne hranilnice, ki prosi za odobritev spremembe pravil. Sedanja upravni svet hranilnice, ki obstoji iz samih demokratov a la Voglar, Šoštarč itd., bi rad upeljal tudi denarno verižništvo na podlagi «tekočega računa». Referent demokrat dr. Mulej je sam priznal, da se Mestni hranilnici glede hranilnih vlog bolj slabo godi, zategadelj želi na nov način dobiti vloge. Dr. Leskovar opozarja na svoječasni principijelni sklep občinskega sveta glede hranilnice, po katerem mestna občina zahteva tako spremembo pravil, da bo občinski odbor poslal v upravni svet Mestne hranilnice svoje zastopnike. Mestna občina mora jamčiti za vloge in poslovanje odbora, a občina nima prav nobene kontrole nad delovanjem odbora hranilnice. Irgoličevi in Voglarjevi ljudje v upravni svet Mestne hranilnice gospodarijo tako, da najemajo visoka posojila na poslopje zavoda in da celo hočejo prodati hišo Mestne občine. V tako upravo Mestne hranilnice nimamo nobenega zaupanja in zategadelj odklanjamo vse spremembe pravil, ki jih predlaga upravni odbor hranilnice. Župan poroča, da je pokrajinska uprava odklonila zahtevo mestne občine po taki spremembi pravil, da bi občinski svet imel pravico voliti člane v upravni svet hranilnice. Vlada pravi, da ni zakonite (!) podlage za tako spremembo pravil. Župan in klub SSJ še vstraja na svoječasnem principijelnem stališču, da mora dobiti mestna občina (občinski svet) upliv na upravo hranilnice, sicer občina odpove vsako jamstvo za hranilnico. Dr. Serneck vstane in pravi: Mestna hranilnica ne stoji v dobrih finančnih razmerah in zategadelj priporoča, da se jo pardonira in se naj hranilnici ne stavlja revolverja. Sklep je bil: Obč. svet vstraja pri svojem principijelnem stališču.

Zopet dr. Pfeiferjeve svinje.

Dr. Mulej poroča o pravni zadevi radi dr. Pfeiferjevih svinj, ki jih je izvozil na račun gospodarskega urada, oziroma mestne občine. Erar toži sedaj Jadransko banko, ki je pri tem izvozu dala dr. Pfeiferju garancijsko pismo na račun izvozne carine 600.000 K. Pri Pfeiferjevih svinjah je obč. trpela izgube nad 40.000 K ferjevih svinjah je občina trpela izgube nad 40.000 K v gotovini in poleg tega še hoče imeti erar plačano izvožno carino. Sam nekdanji dr. Pfeiferjev politični drug dr. Serneck je v razpravi trdil, da bi moral celo škodo pravzaprav poravnati sam dr. Pfeifer, ker je edino le on imel profit od te kupčije, a naša občina ogromno škodo. Pri seji je zmagoval naziranje SLS, ter se je storil sklep, da se občina na udeležbi tožbe ob strani banke.

Voglarjevo žensko učiteljsiše.

Pravni odsek predlaga, da se ugodi vlogi Voglarjevega ženskega učiteljsišča, ki hoče deklško osnovno

šolov Cankarjevi ulici imeti kot svojo vadnico. Dr. Leskovar odločno ugovarja proti temu, ker 1. drž. žensko učiteljske sploh ni potrebno in se je ustanovilo samo, da se sistemizira ravnateljsko mesto za prof. Voglarja, 2. za ta zavod ni prostora, ker občina sama potrebuje šolsko poslopje za svoje šole. Naj država sama skrbi za potrebna poslopja. Tudi mestni šolski svet je proti zahtevi Voglarjevega zavoda. Nastane spor med županom in Bahunom. Bahun se krega nad županom, češ, da mestni šolski svet nima sej. Pri glasovanju je prodir predlog dr. Leskovarja, da se Voglarjevemu učiteljsku osnovna šola za eksperimentacije ne da na razpolago. Za naš predlog je glasovalo 22 občinskih svetnikov. Demokrati so torej zopet pogoreli.

Druge zadeve.

Prizigalcem plinskih svetilk, ki so imeli do sedaj samo po 32, 65, 195 in 214 din. mesečne plače, se iste zvišajo kakor drugim mestnim delavcem. Tudi paznik na mestnem pokopališču Štepihar dobi na predlog kluba SLS dnevno 20 din. plače s pripadki.

Ko so se še rešile nekatere druge manjše zadeve, je župan ob en četrt na 12. uro ponoči zaključil sejo.

Prihodnja seja v sredo, dne 25. t. m., zvečer ob 7. uri.

Zbor zaupnikov SLS za mesto Maribor se je vršil v soboto, dne 21. aprila zvečer v Rokodelskem domu ob izvanredno veliki udeležbi. Zboru je predsedoval železničar in občinski svetnik g. Fran Veronek. Poročilo o političnem položaju je podal narodni poslanec Žebot. Zaupniki iz vseh stanov so pazno sledili poročilu našega zastopnika. Za bodoči pokret naših organizacij so se napravili važni sklepi. Demokrati naj divjajo s svojo orjunsko tolpo, a pametni in treznomisleči Mariborčani se vedno bolj oklepajo močne organizacije Slovenske ljudske stranke.

Občinski svetnik Dekleva laže. Ko je v petek v mestni posvetovalnici izvršil dr. Reisman napad na poslanca Žebota, je obč. svetnik Dekleva kakor bivol rjovel, češ: «Jaz sem videl, da je Žebot prvi udaril Reismanu». In to je ponovno kričal. Zdaj pa dr. Reisman sam javno priznava, da je on prvi izvršil napad. G. Dekleva! Pač prokletu grdo je za vas, da ste kot obč. svetnik tako nesramno lagali v prid svojemu orjunskega prijatelju Reismanu, ki pa je vaše lažljivo pričevanje sam zavrnil in hvaležno odklonil. Da, da, vaša laž je imela zelo kratke noge. Drugokrat pa bodite malo bolj pametni, saj stari ste že dosti za to.

Dr. Reisman zopet laže. Prijatelji so me opozorili na «Jutrovo» vest, da so po seji občinskega sveta dne 20. aprila spremljali mene 4, dr. Leskovarja 3 in dr. Jerovška 2 policijska stražnika. Izjavljam, da si je to vest «Jutrovo» korespondent kratkoma izmislil — zlagal. Ker imenovani dopisnik demokratskih listov opevovano take laži pošilja v svet, izjavljam, da me še nikdar in tudi 20. aprila ni spremljal noben stražnik na dom. Nisem bil strahopetec in tudi nikdar ne bom. Po seji občinskega sveta sem šel v vrstah Ljudske straže v svojo hišo. Gospod dr. Rosina je svojčas o Reismanu izjavil, da je «slamorezec», jaz pa pravim, da je Reisman histerični lažnjivec. Poštena mariborska javnost mi temu potrjuje. — Franjo Žebot.

Se enkrat o dr. Reismanovem «delovanju» ob preobratu. Iz Slov. Bistrice nam poročajo, da je vse res,

kar je «Straža» pisala o «delovanju» dr. Reimana pri slovenjebistriskem Narodnem svetu. Če Reisman hoče, iznesli bomo v javnost stvari o njegovem «narodnem delovanju» v Slov. Bistrici, da mu bo sapo zaprlo. In dr. Reismanu kličemo v spomin tudi njegove «račune», ko je bil sekvester posestev grofa Attemsa po preobratu. To niso zasebne stvari; tudi niso to nikake malenkosti, ampak to so umazanosti, ki bi se jih moral sramovati vsak priprosti človek, kaj še le — akademično nabrazen.

Spedijski tvrdki «Balkan» in «Orient» v Mariboru podpirata Orjuno. Trgovcem in zasebnikom, ki potrebujejo za prevažanje blaga in pohištva kako špedijski tvrdko, javljam, da je «Orient» tista tvrdka, ki je dala Orjuni na razpolago svoj avto za ostuden in rokvnjaški napad na mirne Bistričane. «Balkan» pa ima po večini zaposlene same najbolj zagrizene orjunce. Naj vzdržuje in finansira ti dve falitni špedijski tvrdki Orjuna. Mi pošteni in trezno misleči mariborski trgovci — Slovenci in Nemci — pa imamo druge špedijske tvrdke na razpolago. — Star mariborski trgovec.

Vojaški obvezniki, stanujoči v Mariboru, se pozivljajo, da se radi vojaške takse zglašijo najdalje do 15. maja 1923 pri mestnem vojaškem uradu Slomškov trg 5-I od 8. do 14. ure. Zglašitvi so podvrženi: 1. Vsi od leta 1878—1902 rojeni, ki so bili pri naborih in pri nabiranju za vojaško službo za stalno nesposobne spoznani. 2. Vsi oproščenci, ki so bili za vojaško službo sposobni spoznani, pa so vsled oprostive med vojno samo 6 (šest) mesecev ali pa manj kot 6 mesecev, oziroma sploh nič služili. 3. Popolnoma oproščeni plačila vojaške takse so: a) vsi, ki so med vojno dejansko služili več kot 6 mesecev in b) državni, deželni in občinski nameščenci, potem oni nameščenci javnih dobrodelnih zavodov (okr. bolniških blagajn, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.) ki so bili med vojno iz službenih ozirov oproščeni.

NAJNOVEJŠE.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Na železniški postaji Sava je danes zjutraj okrog 1. ure trčil osebni vlak, ki pripelje ob pol peti uri v Maribor ob tovorni vlak. Težko ranjenih je pet oseb, lahko ranjenih 8. Ves promet med Ljubljano in Zidanim mostom je ustavljen.

Razne novice.

Potres v Mehiki. Zadnje dni so divjali v Mehiki strašni potresi. Največ škode so napravili v pokrajini med mestima Vera Kruz in San Luiza, kjer je porušeno mnogo hiš. Prebivalstvo beži v paničnem begu iz teh krajev. V provinciji Hidalgo se je odprlo vulkansko žrelo. V republici Ekvador je začel bruhati vuhkan Penguragna, ki ni bruhal že od leta 1896. Mesto Rio Bamba na podnožju vulkana je popolnoma porušeno. Vulkanska lava ga je deloma pokrila. Begunci, katerim se je posrečilo se rešiti, pripovedujejo, da je pri izbruhu vulkana padalo kamenje in ognjeni pepel, tako, da se je bilo skoro nemogoče rešiti. 18.000 prebivalcev tega mesta je našlo smrt v ognju.

Morski roparji v Ameriki. Po vesteh central Newsa iz Newyorka se bavijo sedaj ameriške pomorske oblasti z novo morsko misterijozno afero. V bližini Long Islanda so našli eno ladjo, ki je bila popolnoma prazna in na ka-

teri je bilo tudi ime izbrisano. Krov ladje je bil ves poprskan s krvjo ter so se povsod videli sledovi borbe na življenje in smrt, ki se je vršila na ladji. Sumi se, da je ladja tihotapila alkohol, pa so jo napadli nepoznani morskoparji, ki so tovor zaplenili, a posadko poklali in vrgli v morje.

Wranglovci se povsod ponujajo. Španska vlada je odbila predlog generala Wrangla, ki je ponudil svoje trupe španski vladi za boje v Maroku. Predlog je odklonjen s tem, da se v špansko tujsko legijo sprejemajo samo pojedinci, ne pa cele trupe.

20 oseb utonilo. Ob obali Hondurasa v Mehiki se je vsled nepoznatega vzroka prevrnil motorni čoln, v katerem so bili škof Belize, dve redovnici in 17 drugih oseb. Vseh 20 oseb je utonilo.

Pes, ki stane 50.000 lir. Na izložbi psov, ki se je vršila te dni v Turinu, je vzbudil posebno pozornost pes pasme «Fox-terrier» edini čistokrvni potomec te pasme na svetu. Pes je zelo dobro dresiran, ter je last direktorja tvornice avtomobilov Fiat, Bugattija, ki ga je na izložbi prodal za 50.000 lir.

Nekaj o izvozni carini na moko. Vprašanje naše izvozne carine je glavni predmet, o katerem se vedno bavijo vsi industrijski krogi. Mlinska industrija je začela akcijo, od katere upa, da jej bo uspela in da se bo znižala izvozna carina za 30 dinarjev. Le na ta način bi se omogočil izvoz vseh vrst moke iz naše države, bi se podprla mlinarska industrija in bi se lahko zaposlili vsi mlinarski delavci. Izvozna carina na moko in žito je danes izenačena in če se ne zniža, potem je izvoz moke naravnost izključen. Po dosedanjem položaju naša pšenica in koruza, ki prideta glede izvoza v prvem oziru v poštev, konvencionalna edino-le mlinarski industriji v Avstriji in na Madžarskem. Od naših mlinov zamorejo izvažati moko samo oni, ki so v Vojvodini in sicer na periferiji ob madžarski meji, ker stroški za prevoz pri teh naših mlinih niso tako veliki kot madžarskih mlinov. Vsi drugi mlini v naši državi ne morejo izvažati in zastoj mlinarske industrije se že dalje časa opazuje pri velikih mlinih v Vojvodini, Sremu in Srbiji. Vprašanje izvozne carine se mora po mnenju industrijskih krogov rešiti takoj po prestani vladni krizi.

Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte «Pekate», ki so enako redilne, kakor meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru
razpisuje mesto
uradnika.
Lastnoročno pisane prošnje s pismenimi dokazi izobrazbe in eventualne zahteve plače se naj pošljejo na Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru, Stolna ulica 6, do 15. maja 1923.

Opravična številka E 793/22
30

Zavezana stranka Janko in Kamilo Tompa, veleposesnika na Presniku pri Šmartnem v Rožni dolini.

Dražbeni oklic in poziv k napovedbi.

Na predlog zahtevajoče stranke Posojilnice v Celju, bo dne 25. maja 1923, predp. ob 10. uri, pri tem sodišču, v izbi št. 4 na podstavi že odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:

zemljiška knjiga	vl. št.	označba nepremičnin	cenilna vrednost	najmanjši ponudek	
Sv. Jungert	126	grajščina	1.285.000 K	2.662.850 K	
	143	hiša št. 8	30.000 K		
	143	gospodarska in druga poslopja	379.300 K		
	191	njive	468.359 K		
	192	travniki in pašniki	669.671 K		
	216	vrti	26.475 K		
	217	gozdi	800.834 K		
	241	ribniki	15.645 K		
	253		Skupaj		5.674.284 K
	312		Skupna cenilna vrednost zaokrožena na		3.894.250 K

K nepremičnini zemljiška knjiga Sv. Jungert vl. št. 126, 142, 143, 191, 192, 216, 217, 241, 253 in 312 spadajo sledeče pritlikline: 1 par težkih konj, 2 žrebeta, 5 krav in 3 telice, 4 vozovi, 1 navaden voz, 4 brane, brana za travnike, 1 sejalnica, 1 mlatilnica z motorjem, 1 cikularna žaga, 1 slamoreznica, 1 obračalnik za seno, 1 kosilni stroj, obračalni plug, 2 pluga, osipalnik, 1 sejalnik za koruza, 1 gepelj, 2 konjski opremi, 6 sodov, 4 kadi, 10 grabelj, 10 vil, 10 lopat, 5 kram-pov, 2 žagi, 2 sekiri, v cenilni vrednosti 319.000 K. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. Vadij znaša 400.000 K.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 26. marca 1923.

Prodajalka slovenskega in nemškega jezika večša, z lepo pisavo, katera ima veselje za učenje knjigovodstva se sprejme pri tvrdki M. Berdajs, trgovina z mešanim blagom in semen Maribor. Hrana in stanovanje v hiši. 1—3 201

Trgovski vsjenec se takoj sprejme pri tvrdki Franjo Resnik, Maribor-Krčevina. 202

Kupi se do 60 kladrov lepih, suhih bukovihi drv, nekaj vagonov oglja in jamskega lesa. Ponudbe na upravništvo lista pod «Drva». 199

Krasno solnčno družinsko stanovanje v bližini parka se odda v podnajem. Vpraša se v upravništvu lista. 206

ZAHVALA.

Za brezšteviline izraze obilne tolažbe in ljubavi, katero ste nam podali v tako obilnem številu od tlicu in daleč ob smrti in pogrebu našega iskreni ljubljene soproga, ozir. sina in brata

Leopold-a Šerbinek-a

učitelja, hišnega posestnika i t.d.

blagovolite prav vsi sprejeti najiskrenejšo zahvalo.

Bog Vam bodi plačnik!

Dragega pokojnika pa priporočamo v v pobožni spomin in molitev.

V Framu-u, dne 20. aprila 1923.

Zaljujoči sorodniki.

ZAHVALA.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom prebitke izgube naše srčno ljubljene soproge, oziroma matere i. t. d. bodi izrečna tem potom vsem ljubim prijateljem in znancem naša globokočuteča zahvala.

Osobito se zahvalujemo za darovano prekrasno cvetje, ter za tako mnogobrojno udeležbo na zadnji poti nepozabne pokojnice.

Maribor, dne 23. aprila 1923.

Rodbina Pihlar-Ahčin.